

Katja Kabanova (Leos Janacek)

Regie Willy Decker
Radio Philharmonisch Orkest o.l.v. Edo de Waart
Koor van de Nederlandse Opera

Katja Kabanova was voortreffelijk! En wat een prachtige zangeres, deze Susan Chilcott. Niet alleen een formidabele stem met een prachtige klank, ook nog een mooie vrouw (althans vanaf mijn plek). Een innemende persoonlijkheid ook! Een vrouw om zo maar ineens verliefd op te worden en daarmee beantwoord ik zelf maar meteen een opmerking over een zwakke plek in deze opera: hoe kan een mens zo'n diepe liefde voelen voor iemand met wie men nog geen woord gewisseld heeft en hoe kan zo'n liefde vervolgens zulk een diepe impact hebben? Nou, bij deze Susan Chilcott kan ik mij wel een love at first sight voorstellen. Schitterend! En het decor vond ik geniaal. Simpel en functioneel. En dan met zulke kleine ingrepen als schuivende panelen zulke stemmingswisselingen of accenten aanbrengen, ja dat is heel erg fraai. En die wegvliegende vogel aan het einde als mijn grote liefde tot mijn onuitsprekelijke verdriet in het water springt.....je ziet het, ik ga misschien te ver maar ik heb genoten. En dan heb ik het nog niet eens over de muziek: wat een prachtige muziek, een groot symfonisch gedicht zou ik haast zeggen. Nou wisten we dat natuurlijk al wel van Janacek maar dit was werkelijk een genot om naar te luisteren. Las onlangs een interview met Edo de Waart, geef mij maar Hartmut Haenchen dacht ik toen. Van deze de Waart hoeven we niet al te forse ambities te verwachten. Maar als je dan hoort hoe de muziek van Janacek gebracht wordt dan staat er dus toch een heel goede dirigent voor dat orkest. Je ziet maar, we moeten mensen ook niet op hun woorden beoordelen. Wat ik wel aardig vond: in de opera moeten Katja en Boris met elkaar in contact gebracht worden. Mozart zou daar toch ruim 3 kwartier aan besteed hebben met allerlei ingewikkelde intriges, kuiperijen en verkleedpartijen. Daar doet Janacek niet moeilijk over: voor we het weten is het geregeld. Dat bevalt mij wel. Of de opera zelf verder nou zo goed was, ik weet het niet. Janacek heeft het zich ook niet erg moeilijk gemaakt met het libretto: Tichon een ongelooflijke lul die niet tegen zijn tyrannieke moeder is opgewassen, een moeder die bijna wanstaltig onaangenaam is, een Varvara (ook een prachtige stem trouwens!) die in haar naïviteit haar schoonzusje verleidt haar diepste gevoelens te volgen om zich pas bij het uitkomen van de waarheid te realiseren welk een ongeluk ze daarmee over Katja heeft afgeroepen en tot slot een Boris die wel 10 nachten de liefde wil consumeren maar zich bij het eerste het beste onraad meteen een vrij man verklaart. De lul, hij had haar toch mee kunnen nemen naar Moskou!? Maar ja, dat verdraagt zich slecht met de noodlotsgedachte. Nu ja, ik ben wel bereid Willy Decker in zijn uitleg te volgen maar ik zie niet helemaal hoe Kabanicha als geen ander Katja zou begrijpen waarin dan tevens de verklaring voor haar weerzinwekkende gedrag moet worden gezocht. Die psychologie heb ik uit de regels niet begrepen. Ik besef wel dat de onderwerpen "religieuze extase, latente erotische verlangens, wroeging, overspel en zelfmoord de thematiek van de negentiende eeuwse romantische opera's vormden" maar daar kijken we nu natuurlijk wel heel anders tegen aan.

Enno Nuy
2000
